

Úgy érzem, hogy ideje feltenni a kérdést, ideje megvizsgálni: ebben a folyamatban melyik kár, melyik veszteség a nagyobb, a súlyosabb: az, ami az embernek anyagi javait, fizikai értékeit érte, vagy az, ami lelki, szellemi, erkölcsi világát érintette? Hiszen tagadhatatlan, hogy minden fizikai értelemben vett pusztítás, rombolás egyúttal lelki, erkölcsi károsodáshoz is vezet. Egy háború esetén számadatokkal ki lehet fejezni, hogy hányan pusztultak el, hány emberélet esett áldozatul, de ki mérte meg a könnyeket, az okozott bánat, fájdalom súlyát. Egy bombázás után százezrekben, milliókban fel lehet becsülni a kárt, de ki mérte meg a keserúséget, a csalódást, a lelki eldurvulást, a szellemi esekélyesedést? Ki mérte fel a kettétört emberi sorsokat, az összeomlott álmokat?

Ezeknek a kérdéseknek a tükrében észre kell vennünk, hogy korunk emberére is leginkább a lelki, erkölcsi kifosztottság, elszegényedés a jellemző. Saját szavaink árulkodnak erről a legjobban. Megdöbbenünk, ha végiggondoljuk, hogy pontosan azok a szavak, fogalmak nyernek a leggyakrabban fosztóképzőt, amelyek az erkölcsi világrend alapértékei: hit-, remény-, szeretet-, bizalom-, barátság-, lélek-, erkölcs-... mindenik egy-egy felkiáltójel a prófétának szóló figyelmeztetés után: „Embernek fia! Órállóul adtalak téged Izrael házában...” Órállójául nemcsak anyagi, hanem elsősorban azoknak a lelki, erkölcsi értékeknek, amelyek istenfiúságnak, emberi hivatásodnak alapját képezik. Órállójául annak a hitnek, annak a vallásnak, annak a lelki-szellemi örökségnek, amelyet annyi évtized szennyet árasztó agymosása igyekezett kitörölni a lelkekből. Órállójául anyanyelvednek, nemzeti értékeidnek, az ősi kultúrának. Ne gondoljuk, hogy az isteni figyelmeztetés csak a prófétának és az ő korának szólt. Legfeljebb a próféta az, aki meghallja és teljesíti a parancsot. De szól minden korban és mindannyiunknak, szól és figyelmeztet: őrizd értékeidet, ne engedd kifosztani magad! De ne engedd kifosztani elsősorban a lelkedet, hogy legszebb fogalmainkról a fosztóképzők ismét lehulljanak és életünkben a dolgok Istentől rendelt, méltó helyükre kerüljenek. Ámen.

PAP MÁRIA

PÜNKÖSDI MEGLEPETÉS

ApCsel 12, 4; 12

Mikor életünkben egy váratlan fordulat következik be, melyre előző tapasztalatunk alapján nem találjuk a magyarázatot, természetes emberi megnyilvánulásunk a meglepődés. A meglepő, a más, az ismeretlennel való találkozás minden emberből ugyanazt a reakciót váltja ki. Azt, amit az ApCsel írója a következő kérdésben fogalmaz meg: „Vajon mi akar ez lenni?”

Gondoljatok csak vissza, Kedves Testvéreim, hogy életünkben hányszor tettük fel ezt a kérdést! Olyan kérdést, mely egyaránt vonatkozhatott embertársainkra, dolgokra, történésekre. Az új és váratlan előtt gyermeken meglepődő ember kérdése ez. Így van ez ma, és így volt ez az első pünkösdi alkalmával

is, amikor a Jeruzsálemben összegyűlt zsidók, arabok, krétiak, látva és hallgatva az apostolokat, feltették e kérdést: „Vajon mi akar ez lenni?”

De hogy válaszolni tudjunk erre a kérdésre, mely pünkösdi születésének lélektanát magyarázza, vissza kell térnünk az események rendjén Jézus haláláig. Jézus halála után a tanítványokon erőt vesz a kétségbeesés. Nincs már mellettük Jézus, a tanítómester, életük eddigi szilárd pontja. Magukra maradtak. Most már nem a Mester jelenlétéből, sugárzó lényéből kell meríteniük az erőt, hanem a Mester tanításaiból és egymástól, attól a közösségtől, melyhez, bár a Mester már nincs ott, ők mindannyian tartoznak.

Lélektanilag az apostolok hosszú utat tesznek meg Jézus elvesztésétől az első pünkösdi megszületéséig. Mert első gondolatuk a túlélés. Túlélni, túljutni a Jézus halálának tudatán. Riadtan összebújva, mint a pásztor nélkül maradt nyáj, próbálják túltenni magukat a tragédián. Bizonyos időnek kell eltelnie ahhoz, hogy e túlélési ösztön helyét átvegye a „cselekvés” ösztöne. A Mester már nincs, de nekik van egy feladatuk, amit végre kell hajtani. És ekkor születik meg pünkösdi, először csak a lelkükben, majd mikor kiállnak a tömeg elé, a világ számára is.

Az ApCsel írója szemléletesen érzékelteti velünk ezt a hatalmas változást, a pünkösdi történet bemutatása által. Hogy történetének nagyobb nyomatékokat és hitelességet adjon, a pünkösdi eseményeket megtapasztalható tömeg szemzőgéből mutatja be a tényeket. A történetnek magának van egy vezérfonala, mely ugyanakkor össze is köti a pünkösdi eseményben résztvevőket, legyenek apostolok vagy egyszerű hallgatók. Ez a fonal a *meglepetés* ténye.

Azt is mondhatnánk, hogy pünkösdi mindenekelőtt a meglepetés, a váratlan fordulat ünnepe, az önmaga félelmeit, kicsinyességeit egy szent cél érdekében leküzdő ember diadala. mert a pünkösdi történet a meglepetés köré épül.

Először is meglepetés a tanítványok számára az a hirtelen jött erő, bátorság, mely egyik pillanatról a másikra betölti életüket. Vajon mi akar ez lenni? Mi már tudjuk, hogy ez a csodálatos erő Isten lelke, Isten ereje, mely átsegíti a félénk, ingadozó tanítványokat, hogy vállalt szerepük magaslatára jussanak. De ez ugyanakkor meglepetést jelent az összegyűlt tömeg számára is. Azt hiszem nem sokat tévedünk, ha azt feltételezzük, hogy Jeruzsálem lakói, akik ismerték az előzményeket, úgy gondolták, hogy többet nem fognak hallani sem a názáreti Mesterről, sem a tanítványokról. A tragikus húsvéti események után természetes volt részükről az a meggyőződés, hogy a Mester halálával mindennek végeszakadt. Elképzelhetetlen volt számukra az, hogy a tanítványok ki mernek majd állni a nyilvánosság elé, mikor Mesterük élete ilyen gyászos véget ért.

Ehelyett pünkösdkor kettős meglepetésben van részük. Egyrészt kiderül, hogy a tanítványok igen is ki mernek állni Mesterük mellett, és fennhangozva hirdetik tanításait. Vajon mi akar ez lenni? Isteni és emberi erő és remény találkozása. Az emberi bátorságot, kiállást támogató isteni erő, annak bizonyosságára, hogy Isten az igaz ügyeket támogatja és győzelemre segíti. De ehhez szükségeltetik az emberi hozzáállás és feladatvállalás is.

A másik meglepetés az igazán „érdekes”. Tulajdonképpen ez az a meglepetés, mely arra indítja a tömeget, hogy feltegye a textusunkban elhangzott kérdést: „Vajon mi akar ez lenni?” Ez a meglepetés pedig a nyelveken való szó-lás. Akár elfogadjuk hitelesnek ezt a tudósítást, akár jelképesnek fogjuk fel, ta-gadhatatlan a tömegre gyakorolt hatása. Az összegyűlt tömeg már nem gyanúsítja azzal az apostolokat, hogy édes bortól részegedtek meg, hanem csendben hallgatja mindenki a maga nyelvén az apostolok szavait a Mesterről és annak tanításairól. Ez a második meglepetés meggyőzi őket arról, hogy ré-szesei valaminek, aminek az értelmét még nem tudják felfogni, de ennek az erőnek vonzó, megváltoztató erejét már ott érzik életükben. S ezt a megváltoz-tató erőt nemcsak a szavak szintjén és időlegesen akarják érezni, hanem tet-tekben és egy életen át. Bizonyosság erre az a háromezer megkeresztelkedett, mely az első pünkösdi diadalát bizonyítja.

Kedves Testvéreim! Az első pünkösdi óta szinte kétezer év telt el, mely idő alatt a hívó emberek minden évben megünnepelték pünkösdt, az egyház me-galakulásának ünnepét. Minden évben több vagy kevesebb sikerrel megemlé-keztek és megemlékezünk ez ünnepéről. De az idő sodrában minden év elvett valamit a pünkösdi fényéből, csillogásából, életünkben betöltött fontosságáról.

1998 pünkösdi. Vajon mi akar ez lenni? Furcsálljátok a kérdést, úgy-e, pedig joggal tettem fel. Mert mostanában pünkösdi egyházi ünnepkörünkben olyan „Hamupipőke” szerepet tölt be. Sokan vannak, akik számára ez az ün-nep nem jelent semmit, ezért el sem jönnek a templomba. Pedig az egyháznak mint intézménynek a története pünkösddel kezdődik. Egyház nem volna pün-kösdi nélkül. A tanítványok bátor kiállása, nyelveken szólása, prédikálása nél-kül ma nem állnánk itt. Pünkösdi az egyház megalakulásának ünnepe, de én úgy érzem, hogy egyfajta számvetés ideje is. Azt tudjuk, hogy van múltja az egyháznak/egyházunknak, de van-e jövője?

Mindannyian gondolkoztatok és gondolkoztok a jövőről, jövőtökről. Ál-maitok, elképzeléseitek, terveitek vannak. Mindez természetes egyéni szinten. De közösségileg? Mi történik vajon azokkal a közösségekkel, melyekhez tar-toztok? Elgondolkoztatok-e azon, mi lesz az egyházzal, egyházatokkal? Mert hiszen nem mondok semmi újat amikor azt mondom, hogy az egyházat ti al-kotjátok. S most a 20. század végén, a 21. század elején úgy tűnik, már nincs kérdés, nincs válasz és nincs meglepetés. Az isteni erő megtapasztalása, az új, a más, a hétköznapi feletti varázslat bűvköre már nem jut el hozzánk. Az egyház egy „megkövesedett intézmény”(?), amelyhez köt a hagyomány, a szo-kás, esetleg az identitástudat. De jövőképemben ritkán vagy soha sem kap he-lyet. Mi akar ez lenni? Hogyan tovább?

Kedves Testvéreim! Tegyük arról, hogy egyházunknak ne csak múltja legyen, de élő jelene és bizakodó jövője. Ébresszük fel pünkösdt a múlt bűv-köréből, és emeljük fel az őt megillető helyre. Legyünk mi is újra és újra álmél-kodó pünkösdi emberek, akik meghallgatják és befogadják az apostolok tanítását. Engedjük, hogy hasson ránk az isteni erő, és szóljunk nyelveken, a hit, a remény, a szeretet nyelvén. Legyen a gyermeki meglepetés és rácsodál-kozás mozgatóerő életünkben, hogy jövőt teremtsünk egyházunknak, és pün-kösdi legyen a pünkösdi. Isten minket úgy segítjen. Ámen.

HIT ÉS CSELEKEDET

Jak 2,26

Hiszek a jó cselekedetek üdvözítő hatásában! Hitem üdvözítő ereje is ebben áll! A hit jócselekedetek nélkül halott! Jakab apostol mellett Péter apostol is ezt vallja: ragasszatok hitetek mellé jócselekedeteket, valamint tudományt, mértékletességet, türelmet, kegyességet, atyafias érzelmeket... és SZERETETET!

Úgy veszem ajkamra ezeket az apostoli parancsszavakat, mint ékszerész veszi kezébe az aranyat-ezüstöt. Az élő hit Isten ajándéka, mely gyermeki viszonyba helyezi az embert az Atyával, életközösséget teremt Isten és az ember között. A hit az ember nemesi levele, bizonyítja magas származását. A hit az ember lelki fejlődésének óriási eredménye. Az Ószövetségben a hit szava ez: Isten az embert a saját képére és hasonlatosságára teremtette. Az Újtestamentum is azt hirdeti, hogy mi Isten gyermekei vagyunk és Isten lelke lakozik bennünk.

Mi a jó cselekedet? A hit aranyfedezete. Annyit ér a hitünk, amennyi jócselekedetre ösztönöz. Mi is az aranyfedezet? Amennyi aranyat ér a forgalomban lévő jegybankó, az az aranyfedezet. Egy dollár pl. 888 milligramm aranyat ér - ez a dollár aranyfedezete. Ez az aranyfedezet állandóan változik, hullámozik. A hit aranyfedezete a jócselekedet. Értéke egyénenként és csoportonként egyedül Isten előtt nyilvánvaló. De hogy az üdvösségre mennyire szükséges, azt Jézus világosan kijelentette: „Nem mindenki, aki mondja: Uram, Uram, megyen be a mennyeknek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.” Isten a megmondhatója, hogy kinek mennyit ér a hite, de Jézus nyomán Jakab apostol kifejti, hogy elmaradhatatlan az üdvösségre. Amint leveléből olvassuk: „Mi haszna atyámfia, ha valaki azt mondja, hogy van hite, cselekedetei azonban nincsenek. Avagy megtarthatja-e őt a hit?” Elég-e azt mondani az éhezőnek: békesség veled; elég-e azt mondani a didergőnek: menj Isten hírével; elég-e azt mondani a szomjazónak: ne félj, nem hagy el az Úr? De nem adjátok meg neki, ami a testnek kell, mi haszna van annak üres szavaitokból? „Azonképpen a hit is, ha cselekedetei nincsenek, meghalt ő magában!” „De mondhatja valaki: Néked hited van, nekem cselekedeteim vannak, mutasd meg nekem a te hitedet a te cselekedeteidből, és én is megmutatom az én cselekedeteimből az én hitemet.”

Dávid Ferenc egyházalapító apostolunk egész életét a hit tisztaságára tette, és oda is adta életét a tiszta jézusi hitért, de ő is azt mondja: A hit csak elkezd Istenországa építését, mint egy tervrajzot, elméletekkel, de jó cselekedetek örök sorozata kell a hit mellé, hogy fel is épüljön Isten szent birodalma.

Mindeneket egybevetve, eljutunk, mint legmagasabb csúcára a gondolatnak: „Miképpen holt a test lélek nélkül, akképpen holt a hit is cselekedetek nélkül.” Erről a magaslatról magunk is léphetünk egyet még. Mert itt még csak a holt test mellett állunk, amelyikben nincs lélek..., a holt hit mellett vagyunk,